

SETMANARI ILUSTRAT. DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS

Dedicat ab preferència al deşarrollo de la vida teatral de Catalunya

PREU: 15 CENTIMS —♦— SURT LOS DISSAPTES

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

En Barcelona Ptas. 2 trimestre
Fora ciutat » 2 »
Los suscriptores del interior reben las obras del
: : : : : follet i encuadernadas : : : : :

DIRECTOR

D. Joan Brú Sanclement

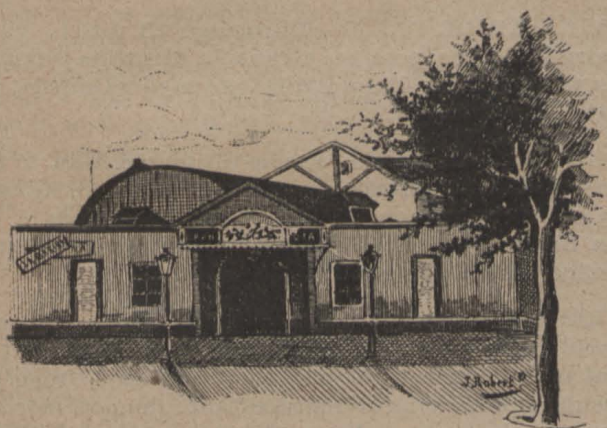
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer de las Cabras, 13, 2^{on} (Bussó á la escala)

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent 15 cénts.
Donant avis se passa á domicili sense
: : : : : augment de preu : : : : :

NOSTRES TEATROS

Teatro Gran-Vía

Ocupa lo número 318 del carrer de Las Corts Catalanas, conegut per Gran-Vía, del qual pren nom aquest teatro quina fatxada reproduhim avuy. Va inaugurar-se en 8 de Juny de 1888, baix lo nom de *Calvo-Vico*, per haverlo estrenat la companyia dramática que dirigiren aquets dos celebrats actors. Poch després hi actuá, donant vida important al nou teatro, una notable companyia valenciana baix la direcció del popular actor senyor Llorens.

En aquella época, lo teatro aquest, sols tenia planta baixa, fins á mitjans del Octubre de 1893 en que, objecte de grans reformas, entre ellas dotarlo d' un primer pis, va inaugurar-lo ab l' actual nom de Teatro Granvia, la companyia dramática Tutau. Desde alashoras la cabuda del teatro es de 2,000 espectadors.

Al present obté aquest teatro, important favor del públich. Hi actúa companyia de sarsuela, composta de aplaudits artistas, presentant variats espectacles al económic preu d' un ral la entrada general.—X.

Homenatge á Jacinto Verdaguer

Llista oficial de las cantitats recaudadas per la «Comissió Executiva».

	Pesetas
Suma anterior.	360
Un amic.	25
A. M.	5
Eduard Conde Guimenez	500
E. Moragas	5
Joseph García	2
Un amic.	10
R. T.	2'50
Francisco Novellas	2
R. S.	5
N. P.	5
Maristany.	10
G. Ahmann.	5
Martí Krömer	2
Total	938'50

(Continúa oberta la suscripció)

Se reben noticias de diferents punts de Catalunya donant compte d' haverse establert centros pera la recaudació de donatius.

Varis artistas s' han ofert á la Comissió pera contribuir al homenatge, oferint obras d' art. Tan important proposició ha sigut acceptada, ab la confiança de realitzarne un acte que ha de reportar bons resultats al objecte desitjat.

Se recullen cantitats en los punts següents:

«El Ingenio», Raurich, 6; «Llibreria López», Rambla del Mitj, 20; «Llibreria Verdaguer», Rambla del Mitj, 5; «Llibreria Moderna», Rambla d' Estudis, 12; «Litografia Estany», San Ramón 6; «Llibreria Puig», Plassa Nova; «Llibreria Roig germans», Jaume 1er; Sastreria «La Campana Americana», Hospital, 105;

«Llibreria Farriols Amat», Call, 11; «L'Arxiu», Tapineria, 35; LO TEATRO REGIONAL, Cabras, 13, 2^{on}.

Al número vinent publicarem la continuació de la llista de las cantitats rebudas a LO TEATRO REGIONAL, quin total al número passat era de pessetas 136'55.

Teatro Catalá

¿Vol algún individuo d' inteligencia obtusa, orfe de coneixements literaris, aprofitant la desmoralisació de alguna de las empresas del día, tenir obra seva y cobrarne guapament la propietat? La recepta es sencilla.

Consisteix ants que tot, tenir absolut desconeixement de lo que se 'n diu escrupulositat literaria, lo qual s' adquireix ab lo roce d' algún plagiari de fama. Conseguit aixó, ara que venen firas, t'en vas a n'alguna de aquellas paradas de llibres vells, ahont te será fácil, per deu ó quinze céntims, ferte ab un exemplar d' alguna comedia castellana, com més antiga millor, procurant (ficsathi be), que sota 'l títul digui, poch més ó menos, *traducida del francés*, ab lo qual t'evadirás més fácilmente dels drets de propietat que algú pogués tenirhi.

Per exemple: suposat que 't trovessis ab l' exemplar en qual portada s' hi llegeix *EL AMANTE PRESTADO, comedia en un acto, traducida libremente del francés por D. MANUEL BRETÓN DE LOS HERREROS*, no te la deixis escapar; te la endús a casa, la traduheixes del castellá al catalá; per malament que ho fassis no t' apuris, com que aquell autor sabia ahont posava, y com, las sevas mans de mestre, per més que las tevas barrueras ho malmetin, be t' hi quedarà, fins sense adonarten, alguna cosa bona. No tens de rumiarhi res, ni 'l títul; li posas, aixís lo que de moment te sembli, *L' enamorat deixat ó Un conde enmatllevat*, en fi, lo que no 't costi de rumiar. Lo fet es que ab pochés céntims y ab menos... aprensió, pots darte llustre d' autor dramátich, y fins cobrarne dinés, que 's de lo que 's tracta demostrar.

Ara, dech ferte present, algunas de las contras ab que pots trovarte, porque a n' aquest mon, tot ne té. Pots entrebancarte ab algún crítich d' aquets que no sabrás com s' ho fan qu' ho furgan tot, y, si canta, adéu negoci. També pots esposarte en que, confiant poch ab los teus mérits literaris, el día del estreno no sentís més aplausos que 'ls de la *claque*, y quan te demanin y s' adelanti un actor pera donar lo teu nom, cridi algú desde 'l públich; *Que surti sa mare*, com aixís va succehir l' altra nit en un de nostres teatros; pero aixó, ab lo carácter que suposo has de tenir pera fer lo que deixo dit, se t' endonará una pipada de tabaco, y, ja diu lo ditxo... *Que qui no te vergonya...* etc., etc.

Y com que no he pretengut més que reflexar lo censurable afany, de qu' están possehits alguns ab ensolciar l' edifici aixecat a costa del suhor de respectables ingenis, passaré a fer constar l' estreno de

UN MARQUÉS ENMATLLEVAT

Comedia en un acte, en prosa, desarreglada per D. Ramón Franquesa y Comas, administrador dels teatros Romea y Jardí Espanyol. Representada per primera vegada en aquest últim teatro la nit del 4 del corrent...; Primer aniversari de la mort de Soler!

Del qual estreno dispensarán no me 'n ocupi més estensament, considerant qu' hi prés d' aquesta secció molt més espay del que 'n podia disposar.

J. XIMENO PLANAS.

Servey de fora

RODA.—Dilluns passat, 29 de Juny, en lo teatro del Ateneo, una companyia d' aficionats de Vich va representar la comedia *Lo Didot*, en la qual no 's distingí cap intérprete, esceptuant la dama jove donya Carme Jarque y la característica Josefa Martí.

Acabá la funció ab la pessa *L' ase del hortolá*, ab igual desempenyo y l' agravant de tallarne la meytat, deixantla desconeguda.—P. F.

MARTORELL.—Al «Centro Porvenir Cambrense», la nit de Sant Joan s' hi representaren las comedias *A la lluna de Valencia* y *Als peus de vosté*, en las que foren aplaudits la senyora Dinarés y los senyors Cotrina, Gasset, Arias, Carreras (J.), Ribardi y Carreras (F.).—J. C.

SANT HIPOLIT DE VOLTREGÁ.—En la societat coral «La Familiar» se posá últimament en escena el drama en tres actes *Lo port de salvació*, de Jaume Pinquet, y la divertida sarsuela *Lo promés de la Sila*, obtenint molt bon desempenyo.—J. B.

TORELLÓ.—En lo teatro Gayarre, lo 28 del passat, los aficionats del «Casino Comercial» de Vich, varèn representar la comedia del immortal Soler *Lo Didot*, y el sainete *L' ase del hortolá*.—S.

VILASAR DE DALT.—Diumenge 28 últim, en lo teatro Lírich se posá en escena la divertida sarsuela *La por!* essent molt aplaudits los senyors Galleda, Benito y Colomer.—M.

GRACIA.—La funció donada últimament en lo teatro del «Cassino Artesá» se representaren ab aplauso las obras en un acte *No sempre qui trenca paga* y *Tot cor*. En lo Moratín se representá diumenge últim la bonica pessa *La sala de rebre*.—P. M.

REUS.—Ha actuat durant alguns dias en lo teatro Fortuny la companyia catalana de Romea, havent sigut molt censurat pel públich y prensa lo repertori insuls que ha vingut representant, donant marcada preferencia a obras desacreditadas, en lloch de las de reputats autors.—Ll. S.

CALDAS DE MONTBUY.—Dilluns se representá per una agrupació d' aficionats al art teatral catalá, en lo teatro «Cassino Caldense», lo drama en tres actes *La Fals*.

Després executaren la humorada *Sebas al cap*, essent lo desempenyo molt ajustat, obtenintne molts aplausos.—F. C.

MANRESA.—La companyia dramática que actuaba en lo teatro Conservatori, se despedí del públich manresá ab la representació del drama *Barba Roja*, de Soler, y la pessa *Com a cal sogre*.

En lo teatro Moratín s' han donat algunas representacions de las hermosas comedias *Lo ret de la Sila* y *Mar grossa!*—I.

SABADELL.—En lo teatro Campos de Recreo ha actuat en la última festa la companyia que dirigeix lo primer actor cómic senyor Palmada. En lo teatro Cervantes ha actuat la companyia també de sarsuela del mestre Barceló.

En lo teatro Euterpe la companyia dramática del se-

nyor Tressols, dissapte passat posá en escena lo drama de Soler *Lo ferrer de tall*.

En l'«Associació de Católichs» lo dia de Sant Joan s'hi doná la tercera representació del celebradíssim drama *Incapacitat* y la pessa *L'últim anglès*. Y en las últimas festas s'hi representaren *Lo retorn de Palestina*, *Una calaverada*, *Las escolas laicas* y *Un afayta clatells*.—J. F.

CALELLA.—Lo dia de Sant Pere, en lo «Cassino Republicà» va representarse *La Banda de Bastardia* y la pessa *Mala nit*.—A.

TARRASSA.—Diumenge passat en l'«Associació de Católichs» se posá en escena lo drama en tres actes *Dabaladas del cor*.—Ll.

SITJES.—Dissapte á la nit la companyia catalana del Romea de Barcelona representá las bonicas obras *L'Hereuhet* y *L'última voluntat*.—S.

CASTELLAR.—Ultimament una companyia dramática, baix la direcció del senyor Tressols, hi doná una representació de *Lo ferrer de tall*.—F.

RUBÍ.—La mateixa dita companyia representá també lo drama *Lo ferrer de tall*, en lo teatro d'aquesta població.—F.

VILANOVA Y GELTRÚ.—Sembla que 'l repertori de la companyia catalana del teatro Romea de Barcelona que ve actuant en lo teatro Tívoli, ha pres un rumbo que 'ls hauria donat bons resultats si aquest hagués sigut desde bon comensament, y no la serie de plagis que tant l'han desacreditada. Han sigut las obras ab bon acert presentadas últimament: *Los egoístas*, *Las euras del mas*, *L'Hereuhet*, *Cura de moro*, *La mosca al nas*, *L'última voluntat*, *Home á l'aygua*, *De Pelagalls á Barcelona*, etc.

Ultimament s'ha inaugurat en aquest teatro, y crida molt la atenció, un teló d'anuncis, obra del reputat pintor Gaspar Miró.—R.

SAN FELIU DE LLOBREGAT.—Lo dia de Sant Pere al Ateneo Libre se posá en escena lo drama *La creu de la masia* y *¡Ditxós ball de máscaras!* essent bo lo desempenyo.—T.

Novas

Segueix en lo folletí d'avuy la preciosa obra de gran acceptació, *Lo gra de mesch*.

La setmana passada morí á Figueras, D. Joseph Amat y Campmany, á qui 'l teatro catalá li deu duas importants obras en tres actes, *Ferma despoli forçada*, y *Llas que no lliga*, estrenadas respectivament en los teatros Granvia y Novetats.

En las duas demostrá lo senyor Amat possehir grans condicions pera 'l cultiu del art dramátich.

Reposi ab pau lo qui demostrá aixís son amor al teatro de la terra.

Dimars se doná al Novetats la primera representació de *El Estigma*, últim drama estrenat d'Echegaray. La base d'aquesta obra es de notoria falsetat, y sols podia salvar tan important defecte, una ploma mestre com es la d'Echegaray, quina galanura de forma atrau fá-

cilment los aplausos y entusiasme del públich, com aixís succeheix ab las representacions d'*El Estigma*.

Ha surtit ja lo tercer volúm de la nova Biblioteca Enciclopédica Moderna *Los Estados Unidos*, 2.ª part, contenint un interessant sumari.

Se ven, com los anteriors, al preu de un ral.

Ha sigut nombrat President del «Ateneo Barcelonés» l'eminent escriptor y propagador de la idea regionalista, D. Valentí Almirall.

Celebrarém que lo nou nombrament fassi renovar la sava vital de l'activa corporació barcelonina.

Hem rebut lo número 4 de la nova revista quincenal *L'Atlántida*, que 's publica en aquesta ciutat.

La seva presentació ha millorat molt en bon gust, haventse colocat en un dels primers llochs dints l'actual premsa catalana.

Desde avuy dissapte se donarán, en lo teatro Eldorado, representacions del celebrat drama de Dicenta, *Juan-José*. Serán á cárrech d'un important quadro de companyia combinat per D. Emili Mario.

Dissapte passat doná la companyia Emili Mario la funció dedicada á recaudar fondos pera 'l monument á Frederich Soler. Es d'elogiar la conducta observada per lo senyor Mario en aquest assumpto.

Hem rebut aquesta setmana la convocatoria que la Comissió del monument á n' en Frederich Soler ha dirigit al públich, la qual coneixerán nostres lectors per haverla publicat la setmana passada la premsa local.

La noble idea que pretent conseguir la Comissió, estém segurs la obtindrà aviat, pera la qual te á son costat lo desitj de tot lo poble catalá.

Sab pot contar també, en tot quant puga influirhi nostra publicació.

Magnífich resultá 'l Gran Festival que l'«Associació dels Coros de Clavés», celebrá lo diumenge passat al Parque dedicat á recullir fondos pera las victimas del atentat del carrer de Cambis Nous. La festa resultá de simpátich to y molt ajustat al modo d'esser de nostre poble.

Se repartiren gran número de rams y poesias catalanas de las que 'n obtinguerem de Eusebi Benages, M. Gardó Ferrer, Antón Pubill Suriguer, J. Casas Palleros y Theodor Forest, totas ellas molt sentidas y apropiadas al acte.

Felicitem als organizadors de tan agradable com humanitaria festa.

Bon éxit ha obtingut en lo teatro Tívoli la sarsuela *La rueda de la fortuna*. Lo seu llibre conté situacions de ben trovat contrast, que 's segueixen ab viu interés.

La música es agradable, fentsen repetir alguns dels principals números.

L'obra aquesta proporcionarà bonas entradas á la empresa.

Segueix atrayent numerós públich lo Nou Retiro ab las representacions de ópera económica. Ultimament s'ha representat *Gli Ugonotti*, y 's preparan las audicions de *Carmen* y *Gli amanti di Teruel*.

Diumenge passat estava anunciada en la societat «El Porvenir», de Sans, la representació del drama *Juan-José*, per la companyia del primer actor senyor Parera, qual representació no pogué donarse per exigirho aixís lo delegat de la Galeria, lo qual que siguié motiu de protesta per haverse representat aquest drama varias vegadas á Gracia, y en altrás próximas poblacions y semblar la privació, reduhida sols á Sans.

ROGER DE FLOR. — La diada de Sant Pere s'hi verificá funció formant part del programa la pessa *Lo que 's veu y lo que no 's veu*. En la funció d'aquest dia varen distingirse especialment lo senyor Martí y la senyoreta Miralles.

MANYANS MECÁNICHs. — La funció que doná 'l dissapte aquesta societat va compondrers de dos parts de prestidigitació per lo conegut ilusionista M. Navarro, y una part per altra ilusionista, M. Igual, essent aplaudidíssims en los bonichs treballs que representaren.

CÍRCUL DE LA ESQUERRA DEL ENSANCHE. — Lo 28 del passat se posá en escena la celebrada joguina de Gumá *L' amor es cego*.

Diumenge se verificá una funció dedicada á la memoria del malograt poeta Joseph Verdú (Gestus).

LOS CANTADORS. — S' anuncia pera demá una funció dedicada al immortal dramaturg Frederich Soler, ab la representació de son popular drama *Lo contramestre* y lectura de poesías.

CLARÍS. — Aquesta acreditada societat ha mudat de local, essent la nova direcció Rosal, 33.

Ha publicat lo programa pera el mes de Juliol. Lo dia 19 s'hi representará lo celebrat drama *Lo Pubill*.

NIU GUERRER. — Diumenge 28 del passat aquesta popular societat doná l'última funció de la temporada, essent dedicada als dos distingits socis, lo reputat autor dramátich D. Conrat Roure, y al celebrat artista D. Joan Pruna.

Se posaren en escena duas bonicas produccions del senyor Roure y losainete *Lo Teatro del Clavel*, obtenint totas molt ajustat desemenyo.

LA CATALANA. — En aquesta societat coral, dissapte s'hi doná una funció á benefici del soci D. Joseph Pous, formant part del programa la sarsuela *Lo somni de la Inocencia*.

LLIGA FEDERAL DEL INSTITUT. — Dissapte 27 del passat, celebrá una important vetllada literaria-musical á benefici de las víctimas del trist fet del carrer de Cambis Nous.

LÓPEZ AYALA. — Lo dia 29 del passat celebrá funció aquesta distingida societat, formant lo programa las obras en un acte *D' estudi*, *Per una solfa* y *Cataclisme!*

Cul de sach

Entre empressaris tronats:

—Ja no m' embolico mes ab artistas pretensiosos; aquets sous tan escandalosament crescuts matan totas las empresas.

—Lo que jo dich. Ja no més podém empendrens algun teatro d' istiu; los artistas s' acontentan ab poch, lo públich es més tolerant, las propietats puján menos, lo teatro se fa ab quatre fustas...

—Y si tens de tocá 'l dos, ets més aviat al carrer.

X.

La resposta del gegant

DIRIGIDA Á UN CONCURRENT Á LA PROFESSÓ

Ja han passat las professons.
Per' xó xitxarel-lo antich
que finginte serme amich
vas ser dels més preguntons.
Puig mentre' estava ballan
vas preguntarme á desdí,
ara que no ha de sortí
va á contestarte 'l gegant:
Per si acás tu no ho sabias,
lo no portá 'l vestit nou,
es tan sols l' instint que 'm mou
de secundá economías.
Així economiso rals,
y al menos quebrat no 'm surt
de serme llarch, ó bé curt,
com los dels municipals.
També vas dirme: Per qué
vaig serio. ¿Cóm s' ha de viure?
¡Tu mateix! Podém ben riure,
com las cosas van tan bé.
'Ns endeutan la nació,
á los lladres no 'ls enxampan,
las eleccions las entrampan,
¡pots ben riure ab tot aixó!
Que ballaba vas notá.
Jo tan sols ballo poch dias,
y al poble ab anomalías
tot l' any ben bé os fan ballá.
Ara ab pagos, ara ab drets
y novas contribucions,
y aneu ab tants tomballons
sempre de butxaca nets.
Vares dirme resolut,
al ferme tantas preguntas,
si es que jo estava de puntas
ab tu, ó bé si era mut.
No parlo en públich per pó
de dir massa disbarats.
¡Trobarás tants diputats
que fan lo mateix que yo!
Vergonya no es coneguda
per mi, y que t' ho dich ab goig.
Ningú 'm pot fe torná roig,
¡tinch la cara molt groixuda!
Cap buit, com molts governants,
y no tinch cor ni tinch sanch,
ja veus si soch clá y ben franch.
Donchs aixís som los gegants.
Y per l' us que 'n puguis fe
tens mas contestacions.
Si no hi ha més professons
adeu, y hasta l' any que ve.

Lo gegant.

Per la copia: ANTON SALTIVERI.

Correspondencia

Llorens Valls: no es possible atendre per no sentar precedents. — Ignasi Roca: construcció defectuosa. — J. Cardús de B.: un geroglífich. — Joseph Mozo: es género molt gastat. — Pep de la Rambla: no va mal. — Rafael Gimeno Layus: no 'ns agradan prou. — Javier Marfá y Vilaplana: l' assumpto va be, veurém de retocarlo. — Pere Mallorquí: va be. — A. Pallejá: la forma no está á l' altura del pensament. — C. Samà: aviat ne sortirém. — Joseph Pont y Espasa: anirá, gracias del demés. — Vilar (a) Menut: anirá. — Pere Bou: va molt be, pero deuriem rebreho per tot lo dimars; alló vingué tart. — Lluís de Martorell: molt be, li donarém surtida á la primera ocasió. — Joseph Franquesa: rebuda y va be. — M. Girona: anirá. — D. G. A.: cregui que si estés á la nostra ma se 'l complauria. — J. Torruella: va bé, lo que no 's pot precisar es la sortida. — Assumpta de Vallors: aixís se farà. — Aguilera: anirá. — J. Bernis Pruna: es fluix, no molesta, procurarém complaurel. — Aussias March: va bé. — Palpitació del 13: molt bona idea. — Miram Guaitam: fluix. — Joan Farell: va bé, pero n' hi ha tant! — Enrich Pausas: no pogué atendre. — Joseph Pujadas Truch: va bé. — B. Barres: també. — Enrich Riera Mateu: anirá. Lo demés no citat, no serveix.

Tipografia «La Académica», Ronda de la Universitat, 6; Teléfono 861